

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma, oglašiti itd. tiskaju po običnom cjeniku ili po pogovoru. Isto tako je sa prilozi. Novci se šalju poštarstom napunom (assegno postale) na administraciju "Naše Sloge". Ime prelatne najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasla male stvari, a slogoga sve pokrvari. Nar. pečl.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku. Izlazom 14. julya, 18 agusta, 8. septembra i 3. novembra.

Dopisi se nevrataju ni se tiskaju. Nebljegovani listovi se neprimaju. Preplata s poštarinom stoji 5 for. za seljaka 23 for. za godian Razmjerno for. 23/4, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarine.

Na malo jedan broj 5 arv.

Uredništvo nalazi se u Via Far nato br. 14.

Živio Fran Josip I.!

Sutra, dne 2. decembra navršiti će se 50 godina otkad je Njeg. Veličanstvo cesar i kralj Fran Josip I. zasjeo na prijestolje svojih slavni predšastnika, preuzev vladanje u težkom i ozbiljnom času za dinastiju i za njezine narode.

Nakon burnih i tmurnih dana, koje su doživjeli njegovi neposredni predšastnici, razvedrilo se i razjasnilo onoga dana, kad no je prejasni naš Vladar, obkoljen vjernimi svojimi narodi, preuzeo kormilo države u svoje mlade ali čvrste ruke.

Prigodom nastupa mladoga Vladara na drevno prijestolje Habsburga zavladao je širom prostrane države iskreno veselje, oduševljeno klicanje. Svi narodi Austrije pozdravili su uzvišenoga Vladara najsrdačnijom radošću kano pravoga oca svoga, kano zalag ljubavi, mira i reda u državi.

I doista izkazao se mladi Vladar do mala kao brižljivi otac svojih naroda i kao zaštitnik reda i zakona. On svlada na skoro nutarnje i vanjske neprijatelje države, uvede red i mir, sprijatelji narod s narodom, pokazav svuda i svima jednaku ljubav, jednaku brigu i jednaku milost. Za kratko postane Fran Josip I. nesamo uzornim vladarom, nego i pravim ljubimcem svih svojih naroda.

Radost anstrijskih naroda postignu svoj vrhunac kad je prejasni Vladar dopeljao u carske dvorove družicu svoga života, mladu, krasnu i plemenitu bavorsku princezu Jelisavu.

Kad je pako Svevišnji blagoslovio taj vez ljubavi i tim, što im jedao od srca poroda, mužko čedo, koje je imalo jednoč biti okrunjeno sjajnom krunom Habsburga, držalo se obćenito, da neima pod suncem sretnijih roditelja i svevišnjih carskih supruga, nego li bijaše Fran Josip I. i Jelisava.

Ali na žalost ta sreća u carskoj sbitelji i medju na rodi monarhije bijaše tečajom dugih 50 godina vladanja Frana Josipa I. češće narušena. Ni okrunjenim glavam bo kano ni nevoljnim biednikom nisu uštedjene tuge i žalosti, teške brige i svakojake nesreće.

U muževnoj dobi izgubi viteški Vladar ljubljenoga sina jedinca, uzdanicu vladajuće kuće i ljubimca njezinih naroda, blagopokojnoga Nadvojvodu i priestolonasljednika Rudolfa.

Užasnijeg udara teško si je pomisliti za otčinsko srce plemenita Vladara. Ali ni t m nebijaše jošte puna čaša jada i čemera, jošte grozniji ularac čekao je siednu glavu prejasnoga cara i kralja.

Baš u danih kad se sprmaše svi narodi Austro-Agarske, da proslave što svečanije pedesetgodišnjicu vladanja svoga uzvišenoga cara i kralja, posegnu bezbožna i razbojnička ruka biesomučnika za dragocienim životom carice i kraljice Jelisave, te uzor supruge, majke i Vlađarice. To okrutno, živinsko medjelo ranilo je usried srca siednoga Vladara. Ali njegova duboka bol nadje živa i iskrena odzjva medju svimi narodi monarhije, koji se upravo natjecahu, da izkažu teško nesrečenomu caru i kralju iskreno sućutje, neograničenu ljubav i odanost.

U ovako groznih časovih bilo bi duhom klonilo svako slabašno bitje, nu Fran Josip I. pokoravajuć se providnosti božjoj i vjeran svomu uzvišenomu zvrpu, svlada težku bol, te posveti i nadalje sve svoje umne sile na korist svojih naroda i za sjaj i veličinu monarhije.

U tih okolnostih slavi sutra Fran Josip I. pedesetgodišnjicu svoga vladanja a s njim ju slava iskreno i srdačno

svi narodi monarhije. — Po izričitoj želji plemenitoga Vladara odpuštao bućne svečanosti i sjajno ovacije, te će se taj riedki događaj u povjesti Austro-Ugarske proslaviti skromno ali erđavno, raznimidobročinstvi, plemenitim i čovjekoljubivim djelima.

Ovom svečanom prigodom proslaviti će naš hrvatski narod ovaj velevažni događaj po svojih skromnih silah, polag želje svoga Vladara. Hrvatski narod, koji je bio vazda iskrenim dionikom radostnih i žalostnih događaja Habsburske vladajuće kuće, pokazati će i ovom zgodom činom i riečju svoje duševno bogatstvo nepokolebive odanosti, sinovlje privrženosti i ljubavi do svoga uzvišenoga kralja.

Sutra, na dan 50-godišnjice vladanja Frana Josipa I. pohrićmo u hramove božje, te prinesimo vruće molitve zahvalnice Svevišnjemu, što nam je podielio takova Vladara i što Mu je dao dočekati toli riedki viiek blagonosnog vladanja.

Sutra nek se ori gorom i dolom: *Živilo Njeg. apostolsko Veličanstvo cesar i kralj Fran Josip I.!*

GLAVNA SKUPŠTINA

političkoga društva „Edinost“.

Zadnjih godina pokazuje naše obćinstvo osobito zanimanje za glavne skupštine i za javne sastanke, što ih sazivlje naše političko društvo „Edinost“. Posljednjih dvih godina održavalo je to društvo više sastanaka i skupština u području svog djelokruga nego li sva ostala politička društva našega Primorja. Na što nas osobito veseli jest činjenica, da bijahu svi ti sastanci mnogobrojno posjećivani, da se je na svakom ozbiljno i triezno razpravljalo i da je pri tom naše obćinstvo pokazivalo osobito zanimanje i za djelovanje državnoga sabora i za rad pojedinih naših zemaljskih sabora, a obće, za sav naš javni život.

Takovo zanimanje pokazalo se je i na zadnjoj skupštini društva „Edinost“, održavanoj dne 13. t. m. Prostrana dvorana Mally bijaše skoro posve puna obćinstva svih stališa iz Trsta sa okolicom, iz Istre, Gorické itd.

U urećeni sat otvori predsjednik Mandić skupštinu, pozdravi našoše zahvaliv im se u ime odbora na tolikom odzivu. Predstavi vladinog zastupnika redarstvenog nadkomesara g. Bachera, pozdravi narodne podstavnike gg. Nabergoja, I. Gorinpa, M. Vatoća, V. Gorinpa, Dra. D. Trinajstića, Dr. H. Tunu, Dr. Kurelića, A. Gabršćka itd.

Iza toga sjetli se grozne smrti kraljice Jelisave u Zenevi, koja je izazvala opravdano zgražanje čitavog prosvietljenog svijeta i koja je prouzročila, da se neće proslaviti onako svećano pedesetogodišnjica vladanja cesara i kralja Frana Josipa I. dne 2. decembra t. g. Na poziv predjednika ustaše skupštinaru te kliknuše: „Slava blagopokojnoj carici i kraljici Jelisavi!“

Zatim izričita predsjednik gg. državne zastupnike, koje drži njihova dužnost u Beću, al' koji su stalno u duhu s nami i koji će bez dvojbe uzaviti sve ono, što se bude danas važna zaključilo.

Izričita zatim odbor, što je ovako kasno sazvao današnju skupštinu, i to radi nastala političkog položaja i u očekivanju, da bi uzmošli i naši državni zastupnici skupštini prisustvovati. Položaj se žalibože nije razbistrio a zastupnici nemoguše uz najbolju volju zapneti Beću.

Prešav zatim na promjenu namjestnika za Primorje, reče, da smo se toj promjeni svi veselili, ali da smo i svi ostali u nadah prevareni, jer da je nastala samo promjena osobe, doćim je ostao sistem isti, ako nije sadašnji i gori od prašnjega.

Spomenu zatim pregovore u Beću, obećanja centralne vlade, obećanja našim zastupnikom namjestnika grofa Gočssa — obećanja lievo i desno, ali ništa više do li obećanja.

Konačno navede predsjednik letimice glavno zanimanje odstupajućega odbora tečajem prošle društvene godine, te pozove g. tajnika Čotića, da pročita svoje izvješće o djelovanju odbora za prošlu godinu. Obširno i zanimivo izvješće o djelovanju odbora i društva uzeli su skupštinaru uz živahno odobravanje na znanje.

Na predlog g. I. vit. Nabergoja izrekla je skupština odboru jednoglasno za-

hvalatu na njegovom poštivotnom i nesebičnom djelovanju.

Društveni blagajnik g. A. Bogdanović pročita zatim svoja izvješće, iz kojega proizlazi, da društvo i materijalno liepo napreduje i da stoji novčano bolje nego li obično. I ovo izvješće potvrdi skupština živahnim odobravanjem.

Glan g. Iv. Nabergoj izrazi svoje zadovoljstvo, što i u tom pogledu napredujemo ali izreče ujedno svoju žalost, što nema danas više našega naroda iz tršćanske okolice.

Predsjednik potvrdi tu činjenicu dodav, da je još žalostnije, što jedan zastupnik naše okolice demonstrativno izbjegava naše skupštine.

Zatim se je prešlo na sliedeću točku dnevnoga reda i to na promjenu §. 6. društvenih pravila. Nakon podulje razprave prihvaćen bijaše predlog odborov, da se od sada dieh članove u tri razreda, t. j. oni, koji plaćaju godimice 1) for. 6, 2) oni, koji plaćaju godimice 1) for. 3 i 3) for. 1. Članarinu može se platiti i na dva obroka.

Kod sliedeće točke: „predlozi i interpelacije“ obrazložio je član Stanko Godina svoj predlog, da se nalaže novomu odboru neka sazove čim prije javni sastanak (tabor) u području svojeg djelokruga. Predlog bijaše prihvaćen nakon živahne razprave jednoglasno.

Tajnik Čotić obrazložio zatim poduljim i temeljitim govorom potrebu 1) kotarskoga poglavarstva za tršćansku okolicu; 2) promjenu izbornoga reda za tršćansku okolicu za državni sabor, te stavi u tomu smislu I. i II. rezoluciju (Sve rezolucije donasmo na koncu ovoga izvješća), kojoj je dodao dr. Gregorin dopunjak glade djelokruga redarstva u tršć. okolici.

Nakon podulje razprave, kod koje sudjelovaše gg. dr. Gregorin, Iv. Gorinpa, Iv. Nabergoj, Blček, St. Godina i predsjednik, bijaše jednoglasno prihvaćena.

Gosp. dr. Rybar obrazložio vrlo obširnim, krasnim i temeljitim govorom II. rezoluciju, o pravu i porabi naše hrvatskoga i slovenskoga jezika u Primorju i glade promjene sistema tuj. Resoluciju prihvaće skupštinaru jednoglasno.

Gosp. Dr. M. Preiner govori vrlo obširno o žalostnih gospodarskih odnošajih Primorja usljed nemara vlade, radi nerodica i usljed trgovačko-pomorskog ugovora naše monarhije sa Italijom. Govornik stavi na koncu pet rezolucija, koje bijahu uz burno odobravanje prihvaćene.

G. dr. G. Gregorin progovori obširno o davnoj želji i staroj molbi tršćanskih Slovenaca za ustrojeno slovenske pučke škole u Trstu. Na koncu stavi rezoluciju, koja bijaše također uz živahno odobravanje jednoglasno prihvaćena.

Predsjednik Mandić obrazložio u kratko najprije rezolucija o uređenju pučkih škola za Hrvate i Slovence Istre, te onu o ustrojenju hrvatske gimnazije u Pazinu. Objie prihvatiti skupština. K. prvaj rezoluciji dodao je g. dr. Preiner dopunjak radi učiteljskih plaća u Istri.

G. dr. D. Trinajstić stavi rezoluciju, koja pozivlje državne zastupnike, da urede svoje postupanje napram vladi kako to zahtjeva čast i korist njihova i naroda.

Skupština prihvaće s odobravanjem i ovu rezoluciju.

Konačno stavi g. dr. D. Trinajstić predlog, da se pozove narodno svećenstvo neka ono uznastoji, da bude osiguravana vjera i narodni jezik u Istri. I taj predlog prihvatiti skupština jednoglasno.

Kod zadnje točke dnevnoga reda, izbor odbora, predloži g. I. vit. Nabergoj, da se bira novi odbor ustmeno, te pročita skupštini listu kandidata. Predloženi tako odbor bijaše jednoglasno izabran.

Iza toga pročita predsjednik brojajv državnih zastupnika gg. dr. Laginje i Spinića, kojim pozdravlja skupštinaru. Ovi odzdrave burnim klicanjem: Živilo zastupnici!

Konačno zahvali se predsjednik koji na ozbiljnom i trieznom razpravljanju skupštinaru, toli na izboru, kojim je odlikovana većina odstupajućega odbora; preporuč svim članovom, da podupiru svakom prigodom djelovanje odbora, da promiču svestrano društvenu svrhu, te zaključu skupštinu u 1/2 sata po podne.

Evo rezolucija po redu kako bijahu stavljene:

I. Obzirom na jednoglasno i odusvijeno prihvaćene zaključke na svih u tu svrhu sazvanih sastancih u svih 6 okolicianskih izbornih kotara za ustrojeno kotarskoga poglavarstva za svih 6 izbornih kotara tršćanske okolice, pozivlje se visoka c. k. vlada, da čim prije u interesu okolice i države ustroji posebno kotarsko poglavarstvo sa pripojenim mu c. k. poreznim ulozdom; te da istodobno protegne djelo-

krug državnoga redarstva u Trstu također da okruže kotarskoga poglavarstva za tršćansku okolicu, diej ustrojeno se zahtjeva, kakav je razmjer jurve postojao svojedobno za Beč i blizu okolica, kaošto postoji jošte, sada za Erag te za obćine, dotično kotarska poglavarstva u okolici toga grada.

Konačno se pozivlje gg. zastupnike, da rade u tom smislu, da se izborni rad za državni sabor promjeni tako, da bude imala tršćanska okolica svoju posebnu izbornu skupinu.

II. Pozivlje se visoka vlada;

1. da uredi sudbenu pravu u smislu postojećih zakona na taj način, da uzmogne u Primorju svaki Slovenac i Hrvat dobiti svoje pravo u svojem materijalnom jeziku;

2. neka se već jednom promjeni stari, pogrešni i još uvijek trajudi vladin sistem u Primorju, po kojem je većina pućanstva u gospodarskom, kulturnom i političkom pogledu izrućena na milost i nemilost talijanskoj manjini.

III.

Državni zakoni od dne 3. oktobra 1891. br. 160 dr. zak. i od dne 28. marča 1892 br. 61 dr. zak. neka se promjene tako, da bude sama država, bez obzira na pojedine zemaljske sbove, davala pojednikom u onih krajevih, u kojih je trsnišenac (floksera) unišio vinograde, bez kamatne zajmova (posude) u tu svrhu, da nasade posjednici na novo vinograde američkim trsom, ili neka eventualno c. k. visoka vlada u Primorju upliiva na to, da budu također zemaljski sabori za Trst, Istru i Gorické dozvoljavali bezkamatne zajmове iz zemaljskih dohodaka u spomenutu svrhu.

IV.

Pošto su usljed trgovačke i carinske nagodbe između Austro-Ugarske i Italije, osobito usljed klauzule u toj pogodbi, kojom se je olakšalo uvoz talijanskog vina u Austriju, vinogradari Primorja radi nizke pomorske vozarine izrućeni konkurenci sa Italijom, te ljuto oštećeni u svojem gospodarsstvu, napose u vinogradarstvu, neka visoka c. k. vlada u Primorju izdašnje podupira prodajelce u gospodarskom pogledu, nego li u drugih pokrajinah i to bar izdašnije nego li je to učinila do sada.

V. Pozivlje se visoka c. k. vlada, da izvoli odrediti potrebito, da u Primorju nebudu državni organi prišli osnutje i rad raznih tećevnih i gospodarskih zadruga, napose Raiffeisnovih posudilnica, mljekarskih zadruga u tršćanskoj okolici itd. već neka državni organi po mogućnosti podupiru osnutje i djelovanje takovih zadruga u Primorju.

VI.

Visoka c. k. vlada neka štiti austrijske radnike pred pogibelnom konkurencijom tujih, osobito talijanskih podanika, te neka pazi na to, da se u Primorju u službe, koje nose značaj javnosti, na javnih zavodih, dalje na poduzetih, koja su podupirana od države, ili koja rade za državu ili su sa državom u savezu, namješćuje austrijske podanike kao činovnike i radnike.

VII.

Visoka c. k. vlada neka izvoli izdašnje podupirati austrijske ribare, da uzmognu konkurirati sa italijanskim ribari, te neka radi oko toga, da nakon izmuntja sadašnje trgovačke i carinske nagodbe sa Italijom, nebudu više austrijsko more otvoreno ribarom iz Italije.

VIII.

Javna glavna skupština „Edinost“ od dne 13. novembra 1893. pozivlje si vladu, da već jednom rieši pitanje o ustrojenju slovenske pučke škole u gradu Trstu, radi koje se molba povlači već od 22. septembra 1884. te da u prvom redu rieši bar utok podnesen dne 7. agusta 1894. protiv niećnoj odluci c. k. primorskoga namjestništva od dne 1. julija 1894. broj 10081/VII. te da nakon riešene molbe slovenskih roditelja naredbenim putem odrediti potrebito, da Slovenci u gradu Trstu bilo na koji način dođu do slovenske pučke škole, što imadu pravo zahtjevati na temelju austrijskih zakona, prirodnooga prava i u ime kulture.

IX.

Pozivlje se visoka c. k. vladu, la uredi pučko školsvo u Istri tako:

1. da budu imali svi dužni priliku polaziti školu;

2. da izposluje čim prije uknućje toli pogubnoga zakona, o školskih taksah u Istri;

3. da povisi pokrajini Istri dotaciju za osnutje i uzdržavanje pučkih škola;

4. neka uzastoj, da se poboljša materijalno stanje učiteljstva.

Pozivlje hrvatsko-slovenske zastupnik na državnom saboru, da poduzmu sve po trebite korake a da se utroji gimnazija u Pazinu sa hrvatskim naukovnim jezikom već tečajem školske godine 1899-1890.

XI.

Obzirom na to, da tršćanski Slaveni ne imaju u državnom saboru svoga zastupnika je slovenskim i hrvatskim zastupnikom u Beću, da je položaj Slovena ist tako zdvojan kao i onaj ostalih Slavena Primorja, te im se preporuča neka uzna stoje, da se promjeni ovo žalostno stanje te se konačno pozivlje zasupnik Istre da uređi svoje postupanje proti vlad tako, kako zahtjeva njihova čast i korist naroda.

Jezik na sudu.

Primiili smo od prijatelja iz Istre objelodanjenje sliedeće:

„Već hie više puta govora o stvari u listu, ali stara stvar je uvijek nova i ostaje nova, dok nas neopameti značaj i narodna svjest.“

Prošle godine bijaše reorganiziran sudbeno osoblje po celoj monarhiji; to saznamije nama na štetu, jer opustošio sve sudove i nametnuše osobe, koje tel riešnikom Partićevim u ruci mogoš govoriti a nama. Radi toga ministarstvo je smatralo shodnim, da pri okružnom sudu u Rovinju bude sila naših sudaca i da se odud, gdje je viši sud, pravica izreć onako, kako Bog i narod zapovieda.

Savviti tim, da smo mi izgubili u pokrajini sve sudce, da smo se morali, je bili prisiljeni, uređi svoga svetoga prava — vlada u Rovinju stara grad: „Tira mola... Moškarda... i drugovi.“

U Rovinju ni pri kotarskom ni pri okružnom sudu još nebuje u zapisnik napisana hrvatska rieć — kod okružnog suda koji brojil preko 150000 Hrvata, akoprem bje u tom novom Trebinju internirano savjetnika Hrvata, 2 Slovenca, 1 tajnik Hrvat i 2 pristava Hrvata i dva pri slušnika.

Talijani su ipak nešto bolje promislili, da Hrvati nebudu imali svojeg se nata ni u civilnih parnicah, ni u kaznenih stvarih — prikupali su sjalno jednog člana senatu tako; da „senat“ hemože i nemor hrvatski riešavati spise.

Taj član je preko noći hrvatski našto i postao, da mi oprostite na rieć „stakliš“. Akoprem u civilnoj struci ne može ni da bećna.

U Gorici je drugčije; slabijim osobljem uređiše stvar, da može teći svojih naravskim tekom, da svaki dobije sloven sku presudu i stvar, koja je morala polaganu ići, oživitorila se preko noći, d nitko ni sanjao nije. Isto budi rećeno Trstu, gdje je jezikovno pitanje, barem građanskih stvarih, možemo reći, pravedno riešeno. U Rovinju vlada još uvijek tuma Moškarda kao vrhovna glava.

U načelno pitanje nećemo da se upišamo, to je riešeno od starih i prastar zakonskih ustanova, ali da te ustanove nisu tako održavane, kako propisane, možemo zahvaliti samo visim faktorom. Ti viši činovnici nesamo da su sebić nego nekoi i neznađu svoju dužnost vršiti u narodnom pogledu, u stvari i jeziku ni ništa učinjeno. Pokvarilo se je pokrajini nenamjenskim imenovanj, navlas, ja Hrvat ni mćat nemože.

Dobra namisao ministarstva pravo izvolila se; jer je u prvom stepenu, prvaj molbi izgobila najbolje sile, koje drugoj molbi leza bez posla, te poguba centralizacija trebinjska je samu na uš naroda.

Ali da se još dalje kviri rad u vrhu preuredu predstojećim imenovan traži se, da se pokvari i ono dobro, je snovalo ministarstvo, te se imena savjetnicima i u obće činovnicima na usamo ljude, koji nepoznavaju jezike, jer nas u Primorju ne vriedi jezikoslovno tanje, li barem nije još do mora prispje.

Da se u istom neradi, nego o prvom vednom postupku, moralo bi se pre toga ići na dnevi red, (mi smo to privikli), ali radeći se o postepenoi, p ućenoj i privikloj taktici, dajemo to jeziku našim zastupnikom, ne da bi morali postaviti tražbinu, — postulat principielno u stvari, nego da javu, kod nas je sve pri starom ostalo, a pose, da se u Rovinju pljuje na hrvatske porotnike, da svi Hrvati činovnici ili dozovni se „Čičlo“ i da se nesmie rad hrvatski, jer je grad talijanski (doć

Dalje u prilogu.

1895. 1896. 1897., nadalje sve globe, i pojedinih siromahom, koji su za to molili razne reparta; 2.) da se ustanovljuje katepedijalna zaklada od 4000 for. za dvie stipendije po 100 for. koje će se dieliti učenikom srednjih i viših škola iz Knastavštine, onako, kako će se dieliti stipendija ustanovljena na uspjenu blagopokojne cesarice i kraljice Jelsave; 3.) da se ustanovljuje uobzeka zaklada od for. 20000, iz koje će se dieliti podpora ubogim. Te obje zaklade obstati će iz stanovitih obveznica, što jih imaju razni obdinari prema obdini. Jedna i druga zaklada bit će koristna i za siromasne a dobre djake, za siromasne obdinare, pa za samu obdinu bez obzera na obdinara i u obdini. U ime pridruženih obdina Klana, Lisac, Studena, Skalnica odlučilo se je, da se i tamo odpušte globe i neke druge pristojbe, te da se sve moguće poduzme, da se čim prije sagradi toli potrebita, cesta Klana - Paka, pak ona od Studena na Beččinu i na Sirošine. U ime pridružene obdine Bergud odlučilo se je također nešto malo odpušta, a k tomu i glavno, da se najdalje u tri godine sagradi kapelanska kuća na Bergudu.

Na predlog odbora odlučilo se je također 100 for. za spomenik Njegovomu Veličanstvu u Ljubljani. Obćinsko zastupstvo je tečajem godine odlučilo i drugih stvari na uspomenu kraljeva jubileja. To sve će bit pobliže zabilježeno u izvještaju sjednice; ovoliko, koliko je ovdje iztaknuto, vrijedno je, da i šire naše hrvatsko obćinstvo za to saznade. Na svrsi spominjem, da je g. glavjar već danas bio na Voloskom, zajedno sa savjetnicima Antonom Lučićem, Matom Kundićem, Lukom Medvedovićem i Josipom Ahićem, da umoli c. kr. kotarskoga glavara, da proslijedi izvaju odanosti i čestitku pred prestolje Njegovoga Veličanstva. Priobćili su mu u izvadku i ostale zaključke, a on je obćeo, da će čestitku još onoga dana proslijediti.

Omedjatenje prometa na c. kr. pošti u Trstu. Sl. ravnateljstvo c. kr. pošte i brzjava u Trstu javlja nam (ovaj put slovenski), da će se dan 2. t. mj. radi carskog jubileja ponešto omedjati promet na c. kr. pošti i njezinih podružnicah u gradu Trstu i to primanje vozno poštinih pošiljaka traje samo do 4. sata po podne na glavnom uredu; zadnji raznos pisama otpade; kod glavnoga ureda traje primanje i odašiljanje novca do 1 sata po podne. Isto se ponešto skraćuju službene ure kod svih podružnica u Trstu.

Izvjješće o sjednici zastupstva u Kastru obuzavanoj dne 6. oktobra 1898. Sa zahvalnošću primili smo od glavn. uprave obćine Kastav goranje izvješće. Talijanska kultura u Taru. U zadnjem broju porečke babe čitamo, da je neki „gospodin“ u Taru udario šakom tamožnjega g. župnika jer... neće da puše u talijanski rog. Pred župnim stanom, da su priredili neke večeri tamožnje „nepoznate“ osoba djavolskih izgreda. Za sva ta junacka djela čisto talijanske kulture u Istri neima porečka „baba“ ni jedne riječi prosvjeda ili odsude. Da se je šta takova slučajno talijanaškomu svećeniku od strane Hrvata dogodilo, već bi bili izgređnici davno pod liječem.

Kućna zabava. Članovi „Hrvatskoga akademickog društva u podporu ubogih siromašnih građana u Zagrebu priredju u korist društvene blagovine u sriedu c. 7. t. mj. u prostorjahu Hrvatskoga doma „Kućnu zabavu“ s plesom.

Ruska vojna ladja. Iz Pale pišu nam, da je tamo doplovila dne 27. pr. mj. ruska vojna ladja „Aleksander I.“

Slavni obćinskim glavarstvom veleb. upnim uredom, gg. učiteljem, trgovcem i rugim rodoljubom u Istri. — Na blagotvorno uvaženje! Iz Pale primismo: Na home putu po jednomo dielu Istre, kao junocinski zastupnik „Narodne tiskare“ A. Gabriček u Pull, opazio sam na žalost narodne stvari, da se mnogi i mnogi rodoljubi neđre narodnoga gesla „Svoji K. svome!“ te da još uvijek narućuju svoje potrebe i obće kod tudjih, našemu narodnome prosjeplju protivnih židovskih tvrdkah, koje nesamo da nisu u cijenama niže, nego dapače mnogo draže, a posao izvršuju izpod kritike, osobito što se tiče a fezikovnoga pogleda. Nekoji takovi rodoljubi, upozoreni, da sve što narućuju izvan pokrajine, mogu dobiti u istoj bolje i jeftinije, izgovarase se, da nisu znali, da bi to n. pr. mogla izvršiti „Narodna tiskara“, odnosno, da u obće nisu znali, da što takova izradjujemo. Na prosjeplj dakle narodne misli u Istri, molim sve goi imenovane oblasti i pojedince, neka bi svoga ravnajca radi nvažili, da je ista tiskara sposobna izvršiti svakovrstni tiskarski i li-

točastički posao mnogo bolje i uz umierneniju cieniu nego li i koji talijanski zavod izvan Istre. Tiskarna izradjuje u svakoj množini u najkraće doba osobito trgovačke i službene omole, kojih se većinoma narućuje kod židovskih tvrdakah; dalje svakovrstne pozive, posjetnice, račune pismeni papir jeftvenika, preporučnice, brošure, knjige, izvješća školska, razne skrivačke itd. u obće svaku željenu radnju. Primaju se i knjigovodne narućbe, koje se izvršuje točno i solidno, kao također narućbe na svakovrstni pisaci papir za urade.

Jer je „Narodna tiskara A. Gabriček“ u Pull tekar početnica, a u narodnom pogledu pripravna i na žrtve, nadati se je, da će se usagrijed kod nje posluživati bar svi oni krugovi u Istri, koje su dosad posluživali tudjina, osobito židovske tvrdke, jer tako neće ništa izgubiti one tiskare, koje se ubrajaju medju narodne i kod kojih se gdjekoji poslužuju.

Naglašujem konačno, da sve ono, što se osmieli izvršiti tudjinac, sposobni smo i možemo izvršiti također i mi ovdje u Pulli. Preporučajnje se dakle u svakoj potrebi, bliže se sa štovanjem

JOSIP KRMPOTIČ, poslovođa „Narodne tiskare“ A. Gabriček u Pull.

Listnica uredništva. Gosp. V. H. Molba stigla nam na vrijeme u ruku; predasmo ju uz preporuku u prave ruke. Ljepa vam hvala na trudu. Živili!

Listnica uprave. Nadajte oplatili su sa „Našu Stoga“ p. n. gg.: S. J. Siskar for. 6.—, B. P. Malinska 9.—, S. A. Zmij 6.—, I. I. Sušak 1.—, N. A. Čepić 10.—, M. A. Kružjaka 2.—, Čitaonica Kraljevec 1.25.—, M. A. Rovinjko sede 2.—, M. M. Volosko 88.—, T. M. Blika 1.25.—, P. M. Pula 9.50.—, D. M. Bliok 1.—, Čitaonica Daruvar 1.25.—, D. A. po Dr. L. Trsat 8.—, D. D. Senj 25.—, Č. S. Novaki 3.—, T. L. Novaki 8.—, Nar. dom Bakar 1.25.—, B. F. Luppiglav 4.—, R. A. Slaj 2.—, V. F. Krk 5.—, D. S. Grčić 1.—, V. M. Kuna 2.—, J. V. Lešinj 2.—, Čitaonica Ogulin 2.50.— (Sljedn).

Javna zahvala. Svoj onoj velecijenjenoj gospodi, koja su nam se prigodom vjenčanja bilo pismeno bilo drugačije iskreno naradovali, a naročito vrlim Voločakom, koji sa nam pri odlazku izkazali osobito počast, zahvaljujemo se ovim putem najvrdačnije. Rovinj, 29. novembra 1898. Gjuro i Zora Corazza.

Klesarska radionica. P. n. velecčastnom svećenstvu i ostalom obćinstvu čestim se do znanja staviti, da sam voljan uz najpovoljnije uviete poduzeti svakovrstnu gradnju oltara, svetohranilišta, krstionika, balaustrada i škropilnica, kao također grobnicah i grobnih spomenika iz krasnog crveno - bijelog mandolatnog mramora iz mojega vlastitoga kamenoloma. Izradjujem u mojoj radionici svaku sličnu radnju iz talijanskog kararskog, veronezskog to i svakog drugog mramora. Za točnu izradbu i najbolji materijal stekao sam do danas dobar glas i povjerenje P. N. gospode narućitelja. Za dobrohotne narućbe se najtoplije preporučujem. Baška (otok Krk) 8/XI. 1898. Mate Jurinović klesarski majstor.

Kod moje tvrdke Schivitz & Comp. u Trstu imade strojeva svake vrsti i potreboća k istim. Sisaljka i štroaljka svake vrsti. Cievih iz kovina, kaučuka i platna. Mjedenih i broncenih ventila, pipa itd. Orudja za obrt i gospodarstvo. Sve iz prvih domaćih te inozemskih tvornica. Novo posudje „Emeri“ i štroaljke proti peronospori iz svoje radionice i tudjih. Jamčim za dobrotu svih izradnja. Cienne nizke. Veliko skladište u ulici Zonta br. 5. M. Živic, inžinir. Izradjujem također nacрте novih tvornica, mlina, vodovoda, cesta itd. Moja tvrdka preuzimlje i izvedbu tih radnja.

Zahvala.

Svoj rodbini, prijateljem i znancem, koji su do hladnoga groba sproveli, ili na drugi način nastojali ublažiti neizrecivu našu bol i žalost prigodom smrti nezaboravne nam kćerke, dotično sestre

ZORICE

izrazuje svim najiskreniju hvala.

Sušak-Opatija 30. novembra 1898.

Žalujuća obitelj **TOMAŠIĆ.**

Sve vrsti

1-12

tambura

dobivaju se kod tvrdke

J. STJEPUŠIN

SISAK.

Členko šaljem na zahtjev svakomu franko.

THE GRESHAM

Englesko osjeguravajuće društvo na život u Londonu

Aktiva društva do 31. decembra 1897 Kuna 159.997.579 —
 Godišnja uplata premija i interesa do 31. dec. 1897 28.823.375 —
 Izplaćeno na osjeguranja i interesa od postanka društ. (1849). 313.860.067 —
 U godini 1897. izdano 7468 polica za glavnica od 67.331.351.91

Prospekti, cijjenici i u obće sve druge informacije šalju se badava, ko god pismeno zapita od dolje imenovanog zastupstva, koje dopisuje u svijem jezicima.

Glavno zastupstvo v Trstu

Via del Teatro, N. 1, Tergesteo, Scala IV.

(Traže se svuda dobri agenti i zastupnici.)

FILIJALKA

C. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu. Novci za vplaćila.

V vredn. papirih na 4-dnevni odkaz 2 1/2%	V napolonih na 30-dnevni odkaz 2%
8 — 2 1/2%	3-mesečni 2 1/2%
30 — 3%	6 — 2 1/2%

Za pisma, katera se moraju izplaćati v sedanjih bankovskih avstr. velj, stoplje novo obrestno takso v krepost z dnem 10. oktobra, 29. oktobra in odnosno 15. novembra t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel. V vredn. papirih 2% na vsako sv to. V napolonih brez obrest.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Troparv Reko, kakor za Zagreb, Arad, Bilitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomest, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomouc, Reichenberg, Sanz in Solnograd, — brez troškova

Kupnja in prodaja vrednostij, diviz, kakor tudi vnočenje kuponov proti odbitku 1%, provizije.

Predumji

na jamčevne listne pogoje po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih

Kreditne pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozanski bankovci itd. — po pogojih.

Niša blagajna izplaćuje nakaznice narodne banke italijanske i italijanskih frankih, ali pa po dnevnemu kursu.

Trst, 15. oktobra 1898.

Njegova svetost

Papa Lav XIII.

sporočio je po svojem liečniku prof. Dr. Lapponi-u gosp. ljekaru G. PICCOLI-u u Ljubljani srdačnu zahvalu za priposlane Mu sfakleničice

tinkture za želudac

te mu je diplomom od dne 27. novembra 1897 podilelo naslov „dvoraki dobavljač Njegove svetosti“ sa pravom nositi u svojoj firmi uz naslov također grb Njegove svetosti.

Rečeni liečnik kaošto i mnogi drugi glasoviti profesori i doktorji pripisjuu bolestnim Piccoli-ovu želudacnu tinkturu, koja jači želudac, poročava tok, pospešava probavu i jeftenski otrov.

Naručbe prima uz pouzete je opravila točno

G. Piccoli

ljekar pri Angeloju Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinktura za želudac razabljio vlastnik po 12 staklenica za for. 2.25 av. vr., po 24 staklenice za for. 2.40, po 36 staklenica za for. 2.60, po 70 staklenica za for. 2.80 (poštanski paketi koji ne teži meko 5 kilogram) po 110 za for. 10.30.

Poštarnu mora platiti sam naručitelj.

G. LIKAR

u Gorici, Stameniška ulica broj 10
trgovac sa pisarničkim i školskim
predmeti te svakovrsne papirnate robe
uz najniže konkurentne cijene, prepo-
ruča se svojim slavenskim zemljakom
najljepnije za mnogobrojne naručbe

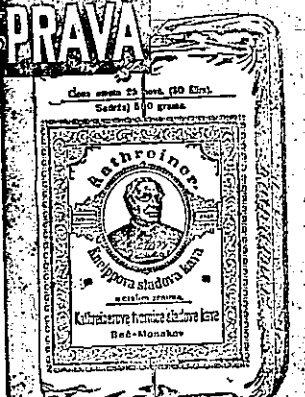
Prave bruske sukuene tvari

Jedan coupon 3-10 m. dug, do- statan za muž- ko odjelo stoji samo	for. 3-10 iz dobro " 4-10 iz dobro " 6-50 iz dobro " 8- iz bolje " 7-75 iz čino " 9- iz najljepnje " 10-60 iz još lijepje	prave ovježe vane

Jedan coupon za crno salonsko odjelo for. 10.
Tvari za gornje kapute, Boten, Peruvians,
Dokings, Tvari za državne i željezničke El-
novnike, najljepše Kammgarns i Chavists itd.
različitih uz tvorničke cijene kao čvrsto, solidno
i vrlo dobro poznato

Skladište tvor- Kiesel-Amhof u Brau

Uzorci badava i franco. Pošiljke vjerne uzorku.
Poroz! P. n. običajno upozoruje se oko-
bita na to, da stoji u stvari mnogo manje, ako
se ih izravno naručiti nego li one, koje su posre-
dovanjem trgovaca nabavi. Tvrdka Kiesel-
Amhof u Brau različitih sve tvari
na prave tvorničke cijene bez odbitka, što ga daju
krojačim, koji škodi silno privatna strankam.

Skladišće pokućstva

tvrdke Aleksandra Levi Minzi

rst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1
Skladišće pokućstva i tapetarije svakojakih nacrti iz vlastite radio-
nice. Bogato skladišće zrcala i svakojakih slika. Na zahtjev šalje
se ilustrovan cionik badava i franko. Naručene predmete postavlja
se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelja.
Naručbe preuzimlje za Istru i Dalmaciju.

Phönix-Pomade

Na izložbi za njegovar-
nje zdravlja i boler-
nika u Stuttgartu 1890
sagrađena odlik u m.
jez. po mišljenju lie-
nika i prizna sa sa-
hljadami zahvalnica.
Jedino postojeće u I-
stiju pravo i neka-
dijivo sredstvo da gospodinu i gospodi izraste
podupne i bijna kosa i sa zapreči odmah opata-
nje kose i tvorenje prhuti; ona pospješuje i
kod posve mlade gospode rasti jakih brkova. Jamči
se za ispuh kano i za neketnost. Lončić 80 avč.,
poštom ili pouznetim 90 avč. K. Hoppe,
Beč I. Wipplingerstraße 14.

Zahvalnice!!

Stotani gospodine!
Zahvaljujem Vam, što ste mi tako
izvrstan lijek proti kašlju i prsoboli
poslali. Potrošio sam jednu bocu
trputčevoga soka, pa mi je kašalj i
prsobol skoro prestala. Pošiljte mi
odmah još 3 boca Vašega izvrst-
noga trputčevoga soka a uz to 1 2
omota čaja proti kašlju. Sa vele-
štovanjen
U Divači, 10. listopada 1897.
Vaš zahvalni
JAKOB SUPPAN.

Trputčev sok (Spitzwegerich-
Saft), koji tako izvrstno djeluje
proti kašlju, prsoboli, promuklosti,
težkom disanju pa i za stara bo-
lesti, dobiva se uvijek svjež u lje-
karni k Zrinjskomu, H. Brodjočin,
Zagreb, Zrinjski trg broj 20.
Neka svatko pazi na zaštitni
znak, jer samo onaj trputčev sok
je iz moje ljekarne; koji ima na
boci sliku Nikole Subića Zrinjskoga,
bana hrvatskoga.

Cijena boci trputčevog soka sa
točnim naputkom 75 novčića.
Uz trputčev sok dobro je igor-
ski čaj proti kašlju rabiti.
Cijena jednog omota goraskog čaja
proti kašlju sa točnim naputkom 35 nč.
Jedno i drugo šalje se svaki dan uz
poštarsko pouzće. Tko novac unapri-
ed šalje, neka za tovarni list i listicu 20
novč. priraćuna.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Cijenjeni gospodine ljekarnice!
Prije kratkoga vremena savučio sam
od Vas jednu bocu pojačanih švedskih
kapljica; ove su meni i mojim znane-
m tako dobro djelovale, da sam se moram
na tom dobrom lijeku najtoplije zahvaliti.
Isčitite mi za moje zahvale još tri bace
po 80 avč. poštarskim pouzćem poslati.
Modruš, dne 26. sedmaja 1898.
Sa složenjem
VID ZANIČ.

Prave pojačane švedske kap-
ljice djeluju izvrstno proti svim
želudačnim bolim, popravljaju pro-
bavu, čiste krv, jačaju želudac.
Od ovih se kapljica izgube sve
bolesti želudca i crieva, a dobije
se dobar apetit.

Traba paziti na zaštitni znak,
jer samo one pojačane švedske
kapljice su iz moje ljekarne, koje
imadu na boci sliku Nikole Subića
Zrinjskoga, bana hrvatskoga.

Cijena jedne boci pojačanih
švedskih kapljica sa točnim na-
putkom 80 avč.
Šalje se svaki dan uz poštarsko
pouzće.

Tko novac unapri-
ed šalje, neka za tovarni list i listicu 20 novč.
priraćuna.
Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.
Naručbe, koje iznašaju 5 for. i
više šalje se franko.

Vrlo poštovali gospodine!
Moja žena težala je tri mjeseca od
trganja i kostoboli. Čim je počela upo-
trijebjavati Vaše mazilo proti kosto-
boli, ustala je ve za tri dana, pa da-
nas izvaci nogu hoda. Zahvaljujem se
Vama na tom izvrsnom mazilu, osta-
jem
U Strucu kod Stabice 12. travnja 1898.
sluga pokoran
BARTOL LISIČKI.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je
veoma dobar lijek proti trganju i
kašanju u kostima, reumatizmu,
bolima u križcah, proti preliha
dam, kod propuha i t. d. Mazilo
jača izmućene žile, te kriepi starce,
koji pate na slabosti nogu.

Svaka boca mora biti provi-
djena sa zaštitnim znakom t. j.
slikom Nikole Subića Zrinjskoga,
bana hrvatskoga, jer samo ono je
mazilo iz moje ljekarne, koje taj
zaštitni znak na boci nosi.

Cijena jedne boci mazila proti
kostoboli sa točnim naputkom 75
novčića.
Svaki dan se uz poštarsko po-
uzće razaslije.

Tko novac unapri-
ed šalje, neka za tovarni list i listicu 20 novč.
priraćuna.
Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

U ljekarni E. TOMAJA nasljednik

ZAGREB
Ulica br. 12

A. W. WINGER

ZAGREB
Ulica br. 12

dobivaju se osim ostalih lijekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni, osobito preporne vrijedni lijekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu,
reumatizmu, kašanju i trganju u kostih, ukročnosti ili gr-
čevom a žilah, boli u kukovih i križcah, kostenoj opaceni,
probadanju svakovrsnim nazeban. — Cijena 80 avč.

Sladka voda za kašalj ili breh i za
prs, kašalj se lieči kašalj, preliha ili katar u prsil,
plućih, teško disanje, prona. list u grlu, sipljivost.
Cijena 80 avč.

Pojačani željezoviti sirup djeluje proti
slabosti, blijedici, škrofilitoznosti, podbulnosti, djetinjoj krležavosti, ženi-
skim bolestim, slabokrvnosti, nemoći. — Cijena flašici 1 for.

**Pojačane švedske kaplje ili šved-
ska životna tinktura (Lebensessenz).**
Ovim se glasovitim sredstvom očičenje krvi i zlatenica, po-
pravija i okrepljuje želućne i oblaćuje glavnu bol, oblaćava
čeznja ili mućnost, tjera napuhlost i vjetro, odlaćnja se bol
u žilici želudaćne grčeve, žutica, groznica ili zimnica, za-
vijanje ili grčinja u truhu. Tho oru toli koristno djelujuću
švedsku tinkturu redovito pije, savučav te si zdravlje, ljepšenu
snagu i zaprićiti razne bolesti. — Cijena flašici s naputkom 50 nč.

Prah za blago ili za marvu, koji sva-
komu
gospodaru preporučen za konjski keh i kašalj, za volove,
krave i svinje, za lagano čišćenje, za oblaćivanje želudca i
probave, kada blago neće raditi zaderati, pa se napuhuje.
Krave davaju od njega više i boljega mlićka, konji postaju
čilji i jači. — Cijena jednom omotu 45 avč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti
kostonoj boli, grčevim, na-
tegnutim žilam, ukročnosti i otoklim postjo težkoga napora,
za oblaćivanje i okrepljivanje žila i živaca. Jedna flaša 80 avč.

Antiseptična voda za usta i zube
savučavaju se zubi od kvarenja zaprićuje i oblaćuje zubobolja,
nervučaju inesa oko zubi, razčičkavaju usta, uklanja neugodan
vonj. — 1 flaša 60 avč.

Fina smrekova esencija (Fichtennadel
Essenz) za
čišćenje i razkućivanje zraka u sobah, za disanje i za plu-
ćobolne. — Po 60 avč.

Tekućina proti izpadanju vlasi
učvrćuje i hrani korenje vlasi, odstranjuje prhuti i pospješ-
uje rast kose. — 1 flaša 50 nč.

Mast proti lišaju, kraslam, peručini i ospotinam. —
Jedan lončić 50 avč.

Antisutin. Prah proti znojenu ili potu, proti za-
jednici. — Skalulja 50 avč.

Tinktura za kurje oči — izvrstno sredstvo.
— Cijena 50 avč.

Dr. a Spitzera pomast za lice proti
sur-
čanim pjezgam, mudećem, raznim pjezgam ili škerom, od-
stranjuje promaknjeno rumenilo lica i nosa, hrabroć, od-
poćine na licu; proizvodnja glukoći, njećnost; bijelost i šmoca
obrazu i ruku. — Cijena većem lončiću 1 for. — K tomo
spada još horaksov sapun po 40 avč.

Švajcerske pulvice, čišćenje i smanjenje želu-
ćda ili stomaka i crieva, za otvaranje, proti zapeklini, navali
krvi u glavu i prsa, tromosti ili težini. — Cijena škatuljici 70 nč.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepš-
vanje i pomlaćivanje lica te
posve nećkodljiv i ugodnog mirisa. Nagrađeno na pariskoj
izložbi zaslužnom diplomom. Dobira se u bojah: bijeloj, ru-
ćastoj i žutkastoj. — Cijena kutiji 1 for.

Savon Eglantine. Najfiniji sapun od svih sa-
puna. On osvježuje te po-
mlaćuje lice. Sastavljen je od najčičićih tvari, a odlikuje
se vanredno ljubkim mirisom. — Jedan komad stoji 50 avč.

Mirisna žesta za sobe kaditi neko-
kapi širo po sobi preugodan miris. — Flašica 80 avč.

Otrov ili čemer za stenoću ili kimaću. — Fla-
šica 50 avč.

Antifebrile od žilobolna proti groznici ili stinid.
— Manja boćica 70 avč.

Polibromov sirup po dra Nikoll Selaku lieći
uspješno, bolesti žilavca ne-
pokoj, glavobolju, trzanje, histeriju, zadržu, razne grčeva.
— Cijena 1 forint 50 avč.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želu-
ćanom ka-
tatu, lošoj probavi. — Cijena 1 forint.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene.
Cijena 1 for. 25 avč.

Fine parfume, mirisava vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da sieće kose pocrva, fine sapune, praške za gosp., sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi pokliećuju

Spužve za umivanje, kećice za zube.
Razne sprava iz kaućuka, bandaže, povoji za rane, pojase, kirurćke sprave.
Ruskoga čaja, finog Jamajka-Ruma, Malaga-vina, francećkoga Cognaca

Zalha mineralnih voda.

Sve po novinah oglašene medicinske specialitete. — Tko naruču za pet forinti vrednosti, plaćam sam poštarinu.

je cijelo okružje hrvatsko) i da Hrvata tu neima nješta no. u zatvoru. Medjutim čujemo, da se nastoji udati i tji i suda i oca; malo naših ljudi, koji su se posvetili toj stvari; nekijim se stavljaju kljupove pod noge, druge se nasuđerava umiroviti, treće se premještava ... a to sve u veći slavu talijanista, koje je u svemu kod nas „prima et ultima ratio“.

Novjerojatne stvari.

Iz Malog-Lošinja doznajeme ovo, što stjeđi iz najpouzdanijeg izvora: Kakvo stanje vlada u našem kotaru, mogao se je svatko osvjedočiti iz interelacija naših zastupnika, i raznih dopisa iz ovih strana. Čudimo se pako, da vam se ne javljaju iz susjednih Unija, koje osobito našim nepoznatim stoje na nosu. Tamo su sada napose obratili svoje strelice, te kad se nitko od tamo ne javlja, nobslobudijem se, da vas u koliko mi je poznato, odavle obavjestim o tamošnjih stvarih.

Kako naš dragi i nepristrani kotarski poglavar ljubi tamošnjega dušobrižnika, može se već odete vidjeti, što je izjavio, da je on već mnogoga uništio, pa da će i njega nastojati „guarderemo pigliario“. Kotarsko poglavarstvo u Unijama ne brani samo zagrizeno talijanstvo, već dapače i sablazan, U selu živjela je njeka djevojčura na sablazan svega pučanstva u očitoj preljubničtvu sa oženjenim mužem, koji je zakonitu ženu protjerao. Dušobrižnik je prijavio stvar kotarskomu poglavarstvu, nu ovo je njegovu prijavu proglasilo neistinitom, te dapače izdalo dotičnjem preljubnici putni list za Ameriku bez kratkoga lista, da može potražiti tamo svoga preljubnika na veću sablazan pučanstva, izjaviv, da ova nemože u takvih stvarih zaprijetiti punoljetne osobe. Kako smo čuli, dušobrižnik je stvar prijavio ministarstvu unutarnjih posala.

Fred dvie godine su talijanski ribari na izazivanja unijskih prodanaca izašli zastavom kraljevine Italije na obalu i tim osvojili po njihovoj misli Unije za Italiju, a da se naše kotarsko poglavarstvo nije za to ni maknulo, dočim zabranjaju hrvatskim državnim izvjesti hrvatske trobojnice. Sve, što se piše, piše se u talijanском jeziku, te se je za budava dokazalo dokazi u ruci ministarstva nezakoniti postupak našega kotarskoga poglavarstva, jer on je u tomu nepopravljivo, dapače i zahvala Njegova Veličanstva svojom narodom zbog sudeti, koju su izkazali prigodom grozne smrti naše milostive kraljice prouzročena od bodeča talijanskog razbojnika, pročitala se je talijanski, te se je i čulo mrmljanje medju narodom, da njim je barem to kotarsko poglavarstvo moglo javiti u hrvatskom jeziku, a ne u jeziku onoga, koji je na živinski način smaknuo dobru kraljicu.

Ako se pritrže kotarskomu poglavarstvu zbog kakva javna nasilja ili nereda, tada niti odgovora nedobiju, samo da je nasilje počinio tko od prodanaca. Po selu se javno govori, da tko je od partita talijanskoga, da neka se nikoga ne boji, jer da te ga u Lošinja već obraniti, s toga su i neredi na dnevnom redu. Još čudnije je, da unijski prodanci znaju uređovne stvari kotarskoga poglavarstva prije, nego li se proglaše.

Na suda se ništa bolje neprolazi; i tamo je sve talijanski, te je puika ironija hrvatski napis nad vratima sudbenih soba. Kotarsko poglavarstvo neima barem ni toga. Zapisnici i ostala hrvatskih stranaka vode se redovito talijanski. Stranke iz Unija moraju već prvi dan doći u Lošinja za biti na dobu drugi dan na suda, pa ipak moraju više puta i preko sat čekati, dok gg. sudci dodju na sud i dok popuše svoju cigaru. Imalo se je prilike na suda vidjeti, gdje naši prodanci psuju i grde unijskoga dušobrižnika, te već kad bi se ovaj htjeo radi toga iz suda odati, tad bi tek gospodin sudac podsmjehavajuć se izpod brka i izpušiv dim svoje cigare udostojio se narediti, da se prestane sa psovanjem upitav ljubezno dotičnoga psovača, da li se je gospodin udostojao jako razpaliti. Kad je jedan unijski „di partito istiano“ nasilno uzdrma ogradu nadarbinskoga vrta i radi toga bio opomenut po crkvinarini, jednostavno njim odgovori: „Ja imam urdin od mojih gospodari, imam pismo, a pak mi je rekao sudac: sa svimi njegovim rufjanji, sa svimi njihovimi povij, sa svim psupn i sa svimi njihovimi rozi nutar ne će.“ Ovim se je čitio i javno nepristranost dotičnoga sudca u sumnjaj postavila. Stvar se je prijavila suda, ali

do sada se ne vidi, da se je kakve ko-rake poduzelo, akoprem su već prošla četiri mjeseca. Narod sa zbog toga sablaznaje, te gubi vjeru u sudačku nepristranost u Lošinja.

Što da kažemo o obćini? Unijani plaćaju preko 150 po-sto obćinskoga nameta, pa ipak od toga ne uživaju nikakve koristi, već jedino što njim amonjan viče godišnju plaću od 80 for. valjda radi toga, da bolje psuje narodne svetinje. Načelnika se je jednom u sve vrijeme vidjelo na Unijama, nu od toga njegova pohoda ne vidi se nikakve koristi, već jedino, što je njegova pratnja sastojela se od c. i kr. husara, njskoliko mladića i djevojaka, dva tri dana uznemirivala poput najgorih prostaka. noćni mir dječeh se pjesmom: „Nella patria di Rosselli“ i o njekakvom „Calzo loja“. Gospodin husar u munduri i sabljom u ruci zajabao bi kakvo kljuse, a ostala pratnja koli muška toli ženska uprlja bi se na jadne magarce, i hajd eš tada vježbati po tujnih njivah. Dvane li čete, a još divnijih li magaraca! Za jedne takve vježbe na nadarbinskoj njivi došao je tamo nadarbenik i upozorio g. husara, da izabera drugo vježbaliste za vježbanje magaraca. Nu gospodin se tako uzgoropadio i počeo vikati, da on može svagdje svoju četu vježbati, dok se nije napokom na energični prosjed nadarbenika svojom magarcom kavalerijom odalecio.

Po selu bi izvučenom sabljom kao da bi bio pijan vikao i mahaao, tako da su seoska djeca, kao pred straženjvom bijezala. Svoja vojničko odjelo zamjenjivao bi gradjanskim, te bi drugi obukao njegove vojničke gade ili bluza, a opet bi i on 80-god na sebi vojničkoga zadržao, te se je mišlilo, da je pust, akoprem i tala nije dopušteno vojničko odjelo izrgavati ruglu. O ako se je unijski puk iz pohoda načelnikova barem tim okoristio, što je video i mogao se nanditi od načelnikova pratnje flodit „avite collura“. Kako se pako unijski puk zavarava, na memor. potiče i crkvene stvari ruglu izvrgava, o tom nećemo niti govoriti. (Molimo unijske Hrvate da bi nam prilikom javili, što se tamo događa. Pravoip, ako nisu dostatno vješt pismu, čemo njim drage volje izpravit, jer nisu oni tomu krivi, već oni, koji njim ne daju škola u materinskom jeziku. Ured.)

Učiteljska skupština na Puntu.

(Kouac)

Poslije podne istoga dana započele su rasprave o raznih pitauj.h, koja su bila opredjeljena. Budući ova spadaju strogo u strukovni list i da ne zlorabim ustrijelivost cienjenih čitatelja velegledna „N. Sloga“, izpuštam ih posve. Samo ću pripomenuti, da nam je veoma drago bilo, što smo mogli prisustvovati praktičnom predavanju g. učitelja A. Fučića, koje je držao pred celom skupštinom. Predavao je djeći dosta tešku partiju, nalma o kretanju naše zemlje. Nauk je njegov zazbilja bio vrlo zanimljiv i ja sa svojimi cienjenimi drugovi radi prijanzm uz onu pohvalnu opazku našega g. nadzornika, koji je rekao, da bi on posve zadovoljan bio, kad bi svaki učitelj onako liepo vršio svoju zadaću.

Trećega dana, 26. pr. mjeseca okolo 2 sata poslije podne završila se skupština sa govorom g. predsjednika, te pjevanjem „Carevike“. Istodobno potpisali su svi učitelji i učiteljice molbu na Njeg. Velič. za poboljšanje ekonomičnog učiteljskog stanja u Istri.

U časovima okrijepe i odmora sastajali smo se kod spomenutog g. Raguzina. Tu uz veselje, živahnji i nevini razgovor, te blagovučno pjevanje letile zasone nadzdravice. Krasna je zazbilja i umna bila ona, koju je izrekao Njeg. Veličanstvu g. učitelj M. Radić. Uz tu bila su liepe i one našema v. g. nadzorniku, našim učiteljskim prvakom, te gospodjam i gospodjicam, koje diela s nami istu sreću, mudnoć i požrtvovnog učiteljskog zvanja. Naše mladenčako i maleno doista ali krljepto „Kričko učiteljsko društvo“ i opet se bolje opassalo snagom: dobilo je pet novih članova, a medju njimi v. g. nadzornika P. S. kao utemeljitelja. Živili i našli mnogo čestitih sjednika!

Svršio objed oko 4 sata poslije podne a tada poskakamo u ladjice, da nas prevezu na onaj bajno-čarobni otocić Košijun, o kojem tako liepo pjeva naš pjesnik i „Košijun divni, čedo mora,

Ti si mi zemaljski raj!“

Tu zbilja sprovedosmo nekoliko ugodnih časova sa odusjejmji vriednima i čestimi oci Franjevci, progledajući onaj krasni hram Gospodnji, te prošetašvi se onim reko bih tajhavinim, idiličkim gajem.

Ovdje nam kucnu čas razstanka. O, kako čuvstva, vesela i radostna, nojna i tužna izpunjavala tala našu dušu! Opet se razstajemo! Malimo na ono kratko sretno doba, što ga toli liepo sprovedosmo. Mislimo, da se dielimo i sam dobru Bog znade, kad ćemo se opet sastati. Možda i nikad više na ovom svletu! O bježite, bježite nevidi: te crne misli! A mi, prijatelji dragi, stisnimo si zadujim časom vjerne desnice nepokoleljivom nadom u sretniju budućnost našu, što nam neka Svevišnji uskori.

I doista! Težak je bio razstanak naš, a kako da i ne bude? Kad je sve naše duše svezala nerazriešivimi sponami blaga ljubav! Kad je usried srđaca naših zavladala divna kćerka njezina sveta sloga! Kao dobru Bog, te i u buduce ove dvie kripostni, ljubav i sloga, ove dvie čuvarice sreće i napriedka našega pratile nas po trnovitom utrenku tegotnog zvanja našeg, te zas privede k onoj svetoj svrši, koju nam je Vječni opredielio!

A sada na koncu, da proborim i vama jednu, dragi Puntari! Vi ste doista razširenimi rukami dolazili u sasret našim željam. Ve ste sve moguće učinili, da nam zasladite onaj kratkotrajni naš boravak u vašem krasnom mjestancu. Hvala vam srđacna! Nego opet moram napomenuti, da je dično puntarsko srefenstvo i učiteljstvo u svemu prednjačilo, a poimence naš omiljeni prijatelj, naš toli požrtvovni i vriedni učitelj Anton Fučić. Hvala i opet svim, a osobita tebi čestiti naš družo.

I ovim odlažem pero, hvala vam velenč. g. uredniče, na ljubavi i blagonaklosti. Skupštinar.

Pogled po svijetu.

U Trstu, dne 30. novembra 1899.

U sjednici carevinskoga vieća od dne 28. t. mj. izrekao je ministar trgovine baron Dipauli kod rasprave o trgovačkom ugovoru sa Japanom važan govor obzirom na naše trgovačko-carinarske sveze sa ostalimi vlastimi u obće, a sa Japanom napose. On reče medju ostalim, da valja podati novi život austrijskoj trgovini u inozemstvu i da treba austrijske tvrdke ustrojiti izvan države. Glavni govornik z a, zastupnik Vuković zagovarao je toplu taj ugovor.

Naš bečki dopisnik javio je nedavno putem našega lista kako su Poljaci i nekoji Česi u carevinskom vieću interpolirali cesarsku vladu radi izгона austrijskih podanika Poljaka iz Njemačke. Na tu interpelaciju odgovorio je ministar predsjednik grof Thun u zadnjoj sjednici, pripoznav, da se u istinu odagnalo austrijskih podanika iz Njemačke, ali da se sada, da se to u većem množtvu u buduce više dogoditi neće, jer bi se inače i kod nas prihvatilo strožije mjere proti njemačkim podanicom, nalazećim se u Austriji. Odgovor ministra predsjednika bijaše toli oštar i odlučan, da mnogi držbe, da nemoraju vladati najbolji odnošaji izmedju vlade austrijske i njemačke i da je njihovo prijateljstvo silno ohladilo.

Ministar financija dr. Kaizl nalazio je, da se djelo u svih obrtnijskih poduzetjih ovisnih od toga ministarstva obustavi dne 2. decembra radi carskoga jubileja. Poglavarici tih poduzetja skupiti će svoje radnike, te ih nagovoriti prigodnim govorom.

Budućega čedna predložiti će ministar financija carevinskomu vieću proračun za godinu 1899. Tom prigodom objaviti će kako je bilo koncem god. 1897. u državnom obračunu viška za 30 milijuna for.

Glavno glasilo mladoćeske stranke piše, da će poslije 2. decembra nestati svih obzira valde naprama obstrukcionistom. Carevinsko vieće, da neima u ovom stanju dalje ostati na okupu.

Hrvatski sabor sazvan je kraljevskim pismom za dne 6. decembra t. g. U glavnom gradu Zagrebu obaviti će se dne 5. t. mj. jedan naknadni izbor i to u III. izbornom kotaru.

Nesložna opozicija stavlja dva kandidata a vladina stranka svoga i tako je uspjeh izbora vrlo dvojbena.

Grnogorski knez Nikola sprema se u posjete bugarskomu knezu Ferdinandu u Sofiji. Knez Nikola kario je u Sofiju preko Carigrada, da se tuj kod sultana zaustavi, koji ga već više godina uzalud čeka, nu reć bi da, će knez u bugarsku priestolnicu kracim putem.

Iz Petrograda pišu, da će ministar vanjskih posala knez Muravjev prvih dana ovoga mjeseca razposlati svim vlastim na odobrenje program o konferenciji za razoružanje. Pozive na konferencu razaslati će se tekar onda, kada bude program odobren. Mjesto i vrijeme sastanka nije jošte opredieljeno.

U Rimu započele su dne 26. pr. mj. konferencije proti anarhizmu. Viećanja i zaključci ostaju tajni, te će se pismeno probićti pojedinim vladam.

Njemački carski supruzi vratili se sretno u domovinu. U Berlinu bijahu izvješene prigodom povratka carskih suprugna na mnogih kućah zastave u narodnih bojah. Car je držao u Postdamu ministrom predavanje o svom putovanju.

Gouverner otoka Krete, grčki princ Juro primio je u subotu od zastupnika četiriju vlevlasti svečanim načinom dekret o svom imenovanju za vrhovnoga povjerenika otoka Krete.

Španjolsko-američki ugovor mira potpisani je dne 29. pr. mj. u Parizu. Za odstup otoka Filipinskih nudjala je Amerika Španjolskoj ogromnu svotu novca, nu nezna se da li je Španija tu otkupninu prihvatila.

Dopisi.

Opalija dne 30. pr. mj. Imade, čini mi se nekaki paragraf -- dašto na bartiji. — koji izrično kaže, da je talijanskim ribarom zabranjeno bacati mreže unutar dvie morske milje, na naši Cozoti, navlastito oni lovranski, rek bi, da ne hajju mnogo za taj propis, jer su ge već do sad vedkrat prestupili, a da im zato, hvala nježnosti i naklonosti nekogh činovnika naše primorske vlade — nije s glave spao ni jedan vlas. I ovih se dana negdje u noć skupilo pred Opalijom do šest „bragoca“, pa da će tudje baciti svoje trate. Opaliji ih dva financijalna stražara, pa se smahli smjestali u barku i lativši se vesala, zaveslaše put „bore“, do koje se nalazio prvi par „bragoca“. Ostali „bragoci“, netom zamjetivše, da se k njima bližaju straže, pokupivše na vrat na nos svoje mreže, pa odplivivše dalje — a sreća im je dobro poslužila, jer im vjetar (trmuntana) bio povoljan a dttavo je prilično krljepto. I ona dva „bragoca“ pokušavše uteci, nu zla kob htjede, te im se mreža zaključila za kotvu, za koju je pričvrštena „bora“ — te oni ni makac dalje. Medjutim stigoše ih financijalni stražari, pa će jedan od njih: — E, ča nova la — paron? — Bel tempo, šior, odgovori drugi poruglji vo.

Molim vas — vaše karte, nita stražar. I htjede na brod. Kad to vidje gospodar broda, neki Ambrozini, zavikne svojim ribarom, da izvješe zastavu, razumijete li? zastavu talijansku.

Vaše karte, u ime zakona, vaše karte amo! vikje još jednom stražar. Na to naskoče na nj ribari i Bog zna, što bi se sve bilo s njime dogodilo, da se nije na vrijeme udaljio. A Cozoti uzese na to vikati za njima: Assassini! briganti! birbanti! ladri! — i tko se sjeća, sve što su one tudje prutuhe izrigali protiv vriednih stražara, koji su napokom vršili svoju duž — ništa drugo.

Stražari prijavili stvar „deputati“ na Voloskom g. Alessandri-u, ovaj se maliko smrknuo. Bože moj, radi se o Cozotima, — nu što će? Napokom zakon — e — nema druge, kazniti valja krivice. I sam ja odsudio na globu od 50 for. Da sam ja Cozot, ja bih svake noći pošo loviti „blizu kralja“ žd znam, da ako me i ulove, platit ću samo 50 for. a pošto je obično uz kraj ribolov obilat — to će mi kad izplatim globu, ostati još dosta liepih groša. Financijalni stražari zahtjevali su, da plata globu i oni „bragoci“, što su bili utekli.

Nu taj se gosp. Alessandri usprotivi, veleći, da oni su pobjegli na vrijeme, te da nisu nikakva šteta učinili. A ja bih htio malo da vidim, bi li tako sudio gosp. Alessandri, kad bi mu se koji Hrvat uvukao noću u kuću, pa utekao, a da nebi ništa sobom odnio. Ta koliko je zaudara, svi bi imali radi toga vragometna posla, nu ovdje — gdje se radi o Cozotima — stvar se imade malo drugije.

Strazari su pak prijavili cilu stvar sudu. U Trstu će se doskora obrzati o tome rasprava. Za danas se ne upuštam u nikakve koment, kad usjedbi odsuda, povratit ću se na tu stvar, na koju već sada upozorujem naše zastupnike na carevinskom vjeću. Napomenute mogu još dodati toliko, ne bude li se uništavanju i tamanjenju naše ribe doskobilo što prije, tada će se tomu gledati da doskote sami naši ribari. A posljedica neka nose oni, koji ih nisu znali ni htjeli predvidjeti ni prepriječiti.

Paragraf.

Franina i Jurina

Fr. Voloski talijančiči da su se lo složili kega te za svojga poteštu.

Jur. No?

Fr. Ninota, a tovarija da će njim proskrbet Golac nekega z Vedeža.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri darovali su p. n. gg.

Andrija Pabor, župnik u Trilbiju for. 2.— „Whist-partija“ iz Belovara for. 1.48. Košak Hinko, kapelan na Rieci, sakupljenih kod G. Nike Polića, župnika u Jelenju for. 6.— Mate Grakalić iz Medulina for. 2.50 sabranih na piru svoje kćeri Jelice sa Božom Ušidem. Viktor Marotti iz Vodnjanja for. 19.67, kako jurve ograđeno. Ivo Sintić, Cres for. 1.—

Za „Bratovštinu hrv. ljudi u Istri“ darovao G. Ivo Sintić iz Cresa for. 1.—

Bakljada u Trstu. Večeras u osam sati priredjivoj patrotička družtva grada Trsta sjajno bakljadu u proslavu pedesetgodšnjice Njeg. Veličanstva cara i kralja Frana Josipa I.

Dne 2. decembra. Njeg. Vel. car-kralj provesti će 2. dec. u Wallace-u. Vlada se je ovog tjedna vratila u Beč, odakle je već prvih dana tjedna krenuo u Wallace, gdje namjerava proboraviti deset dana. U Wallace-u će se oko cara-kralja 2. decembra sakupiti: nadvojvoda Franjo Salvator, bavarski princ Leopold, kraljevna-udova Stefanija i njezina kćerka nadvojvodkinja Jelisava, nadvojvodkinja i princessa Gizela.

Konstituiranje odbora političkog društva „Edinost“. Na prvom sjednici konstituirao se odbor našega pol. društva kako slijedi: I. podpredsjednik G. dr. G. Gregorin; II. podpredsjednik G. dr. O. Rybar; tajnik G. dr. E. Slavik; blagajnik G. A. Bogdanović, na koga neka se šalje članarina.

Osamdesetgodšnjica dr. Riegera. Siedi mnogoljetni vođa češkoga naroda, dr. Franjo Ladislav Rieger, navršiti će 10. prosinca 80. godina života. Tim povodom upravo je posebni odbor, u kojem se nalaze i sadašnji načelnik grada Prag, dr. Podlipny, bivši načelnik dr. Šolc, u svih čeških novinah poziv na sudjelovanju kod svečanosti.

U proslavu 50 godšnjice vladanja Njeg. Veličanstva cara i kralja Frana Josipa I. izdao je občinski načelnik u Kastvu G. M. Jelusić proglas na „Poštovani puk Kastavski“, u kojem mu tumaći važnost toga riedkog događaja, te ga pozivlje i upućuje kako da što dostojnije proslavi taj veliki dan.

Sazov zemaljskih sabora. U bečkih novinah citamo, da bi se imalo odročiti carevinsko vjeće već dne 18. decembra a pod konac istoga mjeseca da bi se sastali zemaljski sabori, u kojih da će biti pročitano carsko pismo, kojim se zahvaljuje na adrese i čestitke, primijena prigodom 50 godšnjice vladanja.

Zemaljski sabori zasjedali bi oko pet tjeđanja; carevinsko vjeće sastalo bi se opet početkom februara 1899. Ovaj put imalo bi se pokazati, da li je sadašnje državno zastupstvo sposobno za parlamentarni rad ili ne, i za slučaj da nije, nebi se više sazivalo.

Ravnatelj c. kr. pošta i brzjoava u Trstu odlazi. Službeni list bečke vlade donosa imenovanje G. viteza Pokorny-a c. k. ravnatelja pošta i brzjoava u Trstu, ravnateljem pošta i brzjoava u Štajerskom Gracu.

Mi se nismo veselili sa dolazkom G. viteza Pokorny-a u Trst niti plaćemo da njegovom odlasku odayte. Kad bismo htjeli biti iole sebični morali bismo se dapače veseliti njegov odlasku, jer se je on kao c. k. ravnatelj pokazivao u pogledn jezika vazda pristranim na korist Talijana a na štetu Slovena.

Talijanski listovi Primorja u obće žale za G. Pokorny-em, a židovski-liberalni upravo nariču za njim. Nama je drago konstatirati izjavu glavnoga glasila ovdšnjih židova i talijanskih radikalaca, da je naime vitez Pokorny slavenska žrtva, kao što bijaše vitez Rinaldini i da se na isti način ruje s iste strane proti grofu Goßsu, c. k. namjestniku u Trstu.

Veliki koncert priredjuje u subotu na večer dne 3. t. mj. u redutnoj dvorani kazališta „Foliteama Rosselli“ „Slovensko pevsko društvo“ u Trstu sa vrlo bogatim i biranim programom. Na koncertu sudjelovati će vojnički orkestar ovdšnje pukovnije. Program sastoji se skoro iz posve novih točaka, izmedju kojih su vrlo krasni neki mješoviti i muški zborovi, kao što je primjerice Fürstener „Ljubica“, Vilharov „Na vrslo Bosne“, Volarićev „Grajska hči“, „Plavaj lađa i moja“ ženski zbor, „Vodnikov venec“ od Fürstera itd.

Početak koncerta točno u 8 sati. Ulaznina za osobu 1 kruna.

Očekujemo, da će se naše občinstvo mnogobrojno odazvati pozivu sl. odbora, da mu bar dielomice odšteti velike troškove i još veći trud.

Iz Beča 29. novembra 1898. Prošloga tjedna obdržavane su tri sjednice zastupničke kuće i jedna gospodske.

U zastupničkoj kući razpravljao se je utarak i četvrtak predlog o zatuzbi sadanjega ministarstva za to, što je proglašio iznimno stanje u raznih kotarih Galicije. Preilagsatelj Poljak socijalni demokrat Dašinski govorio je jako zastoko proti mnogim političkim oblastim i njihovim predstavajkom u Galiciji. Tvrdio je, da se je iznimno stanje proglasilo samo za to, da se može postupati proti socijalnim demokratom, koji pak da kod izgreda nebijahu nit dužni nit krivi. Odmah iza njega govorio je ministar predsjednik. On se nije ni malo osvrtao na objede nabavečne političkim činovnikom, nego ih odbio, a rekao, da se je moralo postupati proti socijalnim demokratom, ako su svi onakvi kakov je Dašinski. Uzeto je ponoske u obranu Mladočehe, uzdrživ, da su on i oni bili doista protivnici, dok je još on bio namjestnik u Češkoj, ali da su sad u dobrih odnosajih i da stalno drži, da će tako i unapried biti i da on to želi. Proti ministarstvu odnosno proti ministru predsjedniku govorili su Stapinski, Poljak pučke stranke, Okuniewski, Rusin, koj ima samo jednoga političkoga druga u zastupničkoj kući, onda kod stvarnih izpravaka Stojalowski i drugi. Branili su naredbe vladine ujeti Poljaci vladajuće stranke, kao imenito Milevski, Rusin umjerene stranke Karatunski i drugi. Palo je žestokih s jedne i druge strane. Došlo i tu do prepričaka izmedju Niemaca i Čeha u Češkoj. Profesor svenštihista Pfersche, Niemac, onaj, koj je za lanjskih nemira u parlamenta nožicem grozio, predbacio je Mladočehom, da su oni ujeke nemira u Pragu bili platili. Česi su ga pozvali, da to dokaze, a kad nije kadar, rekli su mu u brk, da je klevetnik, i da je sramota da ima takovih uzgojitelja mladeži. Kod glasovanja o predlogu na zatuzbu glasovalo su skoro dva trestjina zastupnika p o t i a jedna trestjina samo za zatuzbu.

Od glasovanja su se uztegli razni njemački veleposjednici i svi talijanski zastupnici. Neimaju srca glasovati ni za ni proti vladi pak se odaljuju. Sjednica od četvrtka trajala je kakvih deset ura. Svršila je oko

9. u večer. Šenerljanci postavili su pariteta predlogi da se sjednica, prije svrši. Govorili su, da je i sutra dan — dan kad se je imalo samo vjernost i čestitku izreći Njegovomu Veličanstvu za Njegovu pedesetgodšnjicu; da šta treba radi cara i kralja kojih jedu celu sjednicu, jedan celu dan. Rngali su se svim ostalim zastupnikom za to, što hoće, da izkažu ljubav i vjernost cesaru i kralju, i napovjedali već unapried, da oni za to u sjednicu neće doći. I zbilja nisu došli petak u sjednicu, u kojoj bijaše jedina točka dnevnoga reda: izražaj vjernosti i čestitka Njegovomu Veličanstvu. Nisu došli nit razni njemački nacjojnaci. Neki zastupnici su izpričali svoje odsutje. Neznam dali bijaše medju timi, dr. Bartoli, kojega nisam vidio, onoga Bartoli, komu su toliko pomogli, da je mogao doći u carevinsko vjeće razni c. kr. organi.

Ta sjednica od petka dne 25. novembra bila je inače zbilja svedana. Na klupah zastupničkih i u obće, nebijase viditi nikakvih papira kao druga. Sve čisto. Zastupnici svi u svečanom crnom odielu, crkveni dostojanstvenici u svojih crkvenih odorah. Mnogi naričeni sa znamenji odikovanja. Tako imenito i gospoda ministri. Prodajednik kuće dr. Fuchs otvorio je sjednicu i izrekao zgodan govor o Njegovom Veličanstvu, o Njegovom djelovanju i čuvstovanju. Zastupnici slušali su stojeći govor, i pak na predsjednikov poziv uzviknuli u raznih jezicah: Živio i naš cesar i kralj Franjo Josip I. Predsjednik si je dao dati ovlaštenje, da čestitku zajedno sa obimi podprodajednici osobno izruči. I tim je sjednica svršena. Danas se opet obdržaje sjednica.

Muška podružnica sv. Cirila i Metoda u Rukavcu, obdržavati će u nedelju, dne 4.12, na 3 sata popodne svoju godišnju skupštinu, sa običnim dnevnim redom, u prostorijah hrv. čitaonice u Mihotičič, na koju najuljudnije pozivlje

Odbor.

Iz Kastela (Kastelvenere) pišu nam 28. pr. mj. Naši talijančiči sa bivšim župnikom Zobzem na čelu, htjeli su ukeći dan iz kuće skočiti kad ih je netko otičalo u Vašem clenjenom listu onako dohro opiao — bez sapuna. Škrinali su zubni, stiskali pesti, grozili se lievo i desno, i već su Vasega dopisnika i Vas. z. uređitelja, vidili na vjezalih, ali se napokon jednici umirihše vladci, da se nitko njihove prazne puške nebolli.

Baš isti talijančiči ustrojili su ovdje pomoćnu piarsku i bujake gospode podružnicu zlosretna „Lege“, kojoj je svrha, da nas posve potalijanči. Ni nadamo se, da njim to neće poći za rukom kad nas nisu već do sada našemu narodu otičjili. Dobili smo, G. uređitelja, napokom i svedenika u osobi G. Kazimira Mandica. Dugo smo bili bez prave duševne pašnje, premda smo imali župnika — p r imenu Bogu hvala, da je morao zapustiti mjesto, na kojem je toli nečasno sjedio. Dohro nam došao mladi pastira!

Razdor u občinskom zastupstvu u Vodnjanu. Čitamo u talijanskih novinah, da je došlo do nesloge i razdora i medju zastupstvom talijanskoza graditca Vodniana. Manjina občinskoga zastupstva neće da se občinski novac troši u nepotrebnost stvari i da se više šteti, počto su obdnari i onako porezi i nameti dostatno obterećeni.

Ustled toga razdora nebijase odobren ni proračun za god. 1899. i tako su uzkracena glavarstvu sredstva za daljnju upravu.

Radi toga se predvidja, da će vlada sporazumno sa zemaljskim odborom razpustiti sadašnje zastupstvo te imenovati posebni upravni odbor.

I tako se pridražuje i obdnina Vodnjan onim talijanskim obdninam Istre, koje su uzorno upravljane.

Iz Kopra pišu nam 28. pr. mj. Ovih dana oživotvorilo se u Gorici talijansko društvo mladih, radikalnih ljudi, pod nazivom „Liga della gioventù friulana“ (Savez furlanske mladeži). Ovakovo društvo postoji od nedavno u Trstu, a bijaše jedinom turva raznoštano radi velikor talijanskog radikalizma.

Prigodom konstituiranja furlanske mladeži u Gorici stiglo je predsjedničtvo mnoštvo brzjoavnih pozdrava iz svih talijanskih pokrajina, dapače čak iz Italije. Pošto se nalaze medju radikalnim festitari i talijanski djaci našega (koparskoga) učiteljska, zahtjevali smo, da li su ta mlada gospoda dala izrazu svomu radikalnomu čuvstvu sa znanjem G. ravnatelja, i da li on odobrava njihov korak — ako zanj znade (!) ta konačno, da li će im izdati *populane dekrete*, kakve bi u jednokom slučajju slavenskim djakom stalno izdao.

Amnestija u ponovnanju. U slavenskih novinah citamo carsku naredbu, po kojoj se dne 2. decembra t. g. oprasča kaznan odnošio; prodženje vojne službe svim pripadnikom vojske u krunovinah i zemljah, zastupanih u carevinskom vjeću, koji se sada nalaze u zatvoru, što su umakli vojnoj stavaji, ili kojim je samo radi toga prodženja službea doznošt, ako nisu i radi kog drugog čina kažnjeni ili po kaznenom sudu progonjeni.

Na dalje se oprasča kaznan svim onim pripadnikom domobranstva u krunovinah i zemljah, zastupanih u carevinskom vjeću, koji se nalaze u zatvoru, toga, što se nisu odazvali pozivu za oružnu vježbu ili što su desertirali, ako nisu i radi kog drugog čina kažnjeni ili se u kaznenoj izrazi ne nalaze.

Stogodišnjica. Dne 13. t. mj. biti će upravo sto godina od onoga glasovitoga dana u povjesti Austrije, kadno su slavo-dobitne ruske čete prešle granicu Galicije idući austrijskim četam na pomoć.

Dne 12. decembra 1798. prešlo je 60.000 ruskih momaka pod zapovjedničtvom pobiedonosnog generala Suvarova granicu Galicije, da pomognu Austriji i Njemačkoj proti nadutom predstavniku prve francuzke republike.

Na bojnih poljanah Italije, u Švicarskoj, na Benu i u Nizozemskoj proljevao je Slaven svoju dragocinenu krv na zaštitu srednje Europe, a kao nagradu dobio je to, što se u povjesti onih, kojim je pomogao, omalovažuje ili zabašurnje njegova junačka djela.

Dok su jedinjenje vojske svu gorju Italiju čak do Geneve osvojile, pomari tu slogu i pobratimstvo oružja neopreznost i nadutost austrijskog generala Frolichu prigodom zauzetja Jakina. Taj se porodi razdor, taj se razloga savez na radost i sreću obloga Napoleonu. Od tada poče sjati Napoleonova zvijezda, te glasovita ali pa nas nesretna bitka kod *Marengo* bijaše prva posljedica spomenute nesloge i razdora. Da nebijase ovog nesretnog razdora bilo bi se bez dvojbe Napoleon sa uvijek pomislilo sve one veličanstvene osnove, koje je kasnije toli slavodobitno oživotvorio na sramotu i nesreću mnogih naroda. Danas sa se bi bilo pogotovo spominjalo požara Moskve, groznih bitaka kod Lipskog, Waterloo-a i mnogo drugih.

Ove uspomene na savez austrijsko-ruskih četa proti zajedničkom neprijatelju neće biti suviše ovaj čas kad ne dolazi poziv najslavnijega vladara Europe, mladoga cara velike Rusije — poziv na sve vladare prosvjeljenoga svijeta, da se provede obćenito razoražanje i da se tako prepričie grozno proljevanje ljudske krvi.

Ovaj poziv plemenitoga vladara najveće slavenske države morali bi pozdraviti iskrenim oduševljenjem svi oni, kojim je povjerenja sudbina naroda Europe. Baš obzirom na slavodobitne uspjehe Amerike proti europejskim državam treba da budu ove slozbe a da uzmognu oholim Amerikancem (koji reć bi, da se odrekose Monrol-ove nauke) doviknuti, da neimaju šta tražiti u starom svijetu.

I ovom prigodom morali bi se sjetiti kormilari Austrije, da u povjesti nenalazimo nigdje Rusiju medju niznijim protivnicima ili dušmanima.

Iz Kastva 28. novembra 1898. Danas obdržavalo je naše občinsko zastupstvo sjednicu sa jedinom točkom dnevnoga reda: kako da obdnina proslavi pedesetgodšnjicu vladanja Njegovoga Veličanstva. Za tu sjednicu odnosno zgodu pripravljao je gospodnin glavar zajedno sa občinskim i financijskim odborom i njejkimi zastupajci dalje vremena razne stvari.

Na temelju tih priprava je občinsko zastupstvo jednoglasno izrazilo nepokolebivu vjernost Njegovomu Veličanstvu, premilostivom našem cesaru i kralju i Njegovom prejasnom domu, te mu izrazilo najsmjernije čestitke za Njegovu pedesetgodšnjicu vladanja i trikrat stojeći oduševljeno uzviknulo: Živio naš cesar i kralj Fran Josip I.

Stvorilo se za tim razne odlike glede proslava. Tu bi sastojale u slijedećem:

U predvečer 2. decembra oglašiti će se puku svećani dan zvojenjem zvonova, pucanjem iz mitara i razsvjetom. Na dan 3. decembra okrasiti će se kuće zastavami; zastupstvo prisustvovati će svečanosti sv. misli, uređenoj već od veleć. gospodina župnika dekan. K to misli pozvalja već sve pučanstvo, i poziva koli škole toli sve osobe ureda nalazećih se u području obdnine.

Za trajno proslaviti dan 2. decembra sa dobrimi djeli, odlučilo je občinsko zastupstvo jednoglasno i bez ikakve razprave: 1.) da se odпусти zastale kamate i sudbene troškove do konca godina 1894 i svizki, koji urede kamate i dugove za godine